

ДЕРЖАВНА АУДИТОРСЬКА СЛУЖБА УКРАЇНИ
ПІВДЕННИЙ ОФІС ДЕРЖАУДИТСЛУЖБИ

03.02.2017

№ 04-14/2

Аудиторський звіт
за результатами державного фінансового аудиту діяльності
Одеського казенного експериментального протезно-
ортопедичного підприємства
за період з 01.02.2015 року по 31.10.2016 року

м. Одеса
2017 рік

ЗМІСТ

I. ВСТУП.....	4
1.1. Інформація про об'єкт аудиту та обґрунтування причин проведення аудиту.....	5
II. РЕЗУЛЬТАТИ АУДИТОРСЬКИХ ПРОЦЕДУР І ВИСНОВКИ.....	7
2.1. Результати аналізу фінансово-господарської діяльності Одеського казенного експериментального протезно-ортопедичного підприємства.....	7
2.2. Результати дослідження фінансово-господарської діяльності Одеського казенного експериментального протезно-ортопедичного підприємства.....	10
2.2.1. Зміни нормативно-правових актів щодо порядку формування державного замовлення на забезпечення населення протезно-ортопедичними виробами призвели до втрати доходів Підприємства.....	10
2.2.2. Державне замовлення має визначальний вплив на діяльність Підприємства та своєчасне забезпечення інвалідів протезно-ортопедичними виробами.....	12
2.2.3. Значні обсяги необоротних активів та високий відсоток їх зносу є фактором ризику щодо неефективного їх використання, зростання витрат на утримання основних засобів.....	16
2.2.3.1. Облік земельних ділянок.....	16
2.2.3.2. Облік будівель та споруд.....	17
2.2.3.3. Облік машин та обладнання.....	18
2.2.3.4. Облік транспортних засобів.....	19
2.2.4. Наявність сум простроченої дебіторської заборгованості поряд з наявністю сум кредиторської заборгованості є фактором ризику, що може призвести до втрати активів Підприємства.....	20
2.2.5. Неналежна організація системи внутрішнього контролю збільшує ризику допущення порушень і недоліків в діяльності Підприємства	23
2.3. ВИСНОВКИ.....	30
2.3.1. Вплив зовнішніх факторів.....	31
2.3.2. Вплив внутрішніх факторів.....	32
III. РЕКОМЕНДАЦІЇ.....	33
IV. ДОДАТКИ.....	34

У звіті представлено результати державного фінансового аудиту діяльності Одеського казенного експериментального протезно-ортопедичного підприємства за період з 01.02.2015 року по 31.10.2016 року.

Дослідження проведено відповідно до п. 1.2.2.1 Плану контрольно-ревізійної роботи Південного офісу Держаудитслужби на IV квартал 2016 року у відповідності до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 25.03.2006 року № 361 «Питання проведення органами державної контрольно-ревізійної служби державного фінансового аудиту» [23] та Методики проведення Державною фінансовою інспекцією України, її територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 26.06.2014 року №728 [42].

Мета аудиту: оцінка законного, ефективного та результативного використання ресурсів, стану фінансової та господарської діяльності, ефективності та результативності в діяльності, правильності ведення бухгалтерського обліку і достовірності фінансової звітності Одеського казенного експериментального протезно-ортопедичним підприємства.

Аудиторський звіт призначений для керівників Одеського казенного експериментального протезно-ортопедичного підприємства, Міністерства соціальної політики України.

Аудит проводився з 14.11.2016 року по 10.02.2017 року фахівцями відділу контролю у соціальній галузі та культури Південного офісу Держаудитслужби (Чебан Т.П., Дімовою Ю.В., Саловою Л.М., Соколовою Ю.М.) з відома та в присутності в.о. директора підприємства - Казаряна Г.Г. (в період з 14.11.2016 року по 19.12.2016 року), в.о. директора підприємства – Лосєвої В.Є. (з 20.12.2016 року по 10.02.2017 року) та головного бухгалтера - Пастухової Л.Л.

I. ВСТУП

Трагічний випадок, дорожньо-транспортна пригода, тяжке захворювання чи вроджене каліцтво – усе це призводить до пошкодження тих чи інших функцій організму, певної втрати здоров'я, різних форм та видів інвалідності. Для пацієнтів з ампутаціями нижніх кінцівок функціональна активність значною мірою пов'язана з повною або частковою втратою рухливості, здатності до пересування, до виконання необхідних рухів, що визначено як втрата мобільності.

Мета реабілітації таких пацієнтів полягає в максимальному відновленні проценту втраченої ними функціональної активності. Це досягається за рахунок комплексу медико-фізіологічних, відновлюваних заходів та забезпеченням інвалідів технічними засобами реабілітації – протезами, що замінюють втрачені частково або повністю кінцівки інваліда. В результаті ступінь мобільності пацієнта в порівнянні з початковою підвищується.

Статтею 46 Конституції України [1] громадянам України у разі повної або часткової втрати працездатності гарантовано соціальний захист. У розвиток зазначених положень Конституції України ст.ст. 4, 38 Закону України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» [8] визначено напрямки соціального захисту інвалідів з боку держави, у тому числі, забезпечення інвалідів засобами пересування, протезування, орієнтації та сприйняття інформації шляхом надання протезно-ортопедичних виробів.

Одеське казенне експериментальне протезно-ортопедичне підприємство (далі – ОКЕПОП, Підприємство) було засноване у травні 1944 року на базі існуючих раніше протезно-ортопедичних майстерень. Основна діяльність Підприємства направлена на обслуговування інвалідів, дітей-інвалідів, інвалідів від трудового каліцтва, дітей до 18 років, пенсіонерів та надання протезно-ортопедичної допомоги населенню Одеської та Херсонської областей.

При Підприємстві відкрито 2 фірмових ортопедичних магазини, де представлений широкий спектр протезно-ортопедичних виробів та засобів реабілітації виробництва ОКЕПОП, вітчизняних підприємств та інших виробників.

На виконання програми Міністерства соціальної політики України 2501370 «Впровадження інвестиційних технологій у виробництво технічних засобів реабілітації інвалідів», створено новий цех по виробництву штучних стоп та силіконових лайнерів для протезів нижніх кінцівок.

На Підприємстві діє стаціонарне відділення первинного та складного протезування на 24 ліжка. Також, на базі ОКЕПОП з 01.02.2012 року функціонує 2 Сервісних центри у м. Одесі та м. Херсон із забезпечення інвалідів технічними та іншими засобами реабілітації та технічного обслуговування цих засобів. Сервісні центри здійснюють консультування інвалідів щодо забезпечення засобами реабілітації, вибору моделі і правил користування ними, а також післягарантійне обслуговування та гарантійні ремонти крісел-колісних за узгодженням з підприємством-виробником.

1.1. Інформація про об'єкт аудиту та обґрунтування причин проведення аудиту.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 03.09.1997 року №966 «Питання Міністерства праці та соціальної політики» [21] ОКЕПОП було віднесено до сфери управління Міністерства соціальної політики України (далі - Мінсоцполітики).

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 30.06.1998 року № 987 «Про перетворення державних підприємств у казенні» [22] підприємство було перетворено з державного у казенне.

Юридична та фактична адреса: 65078, м. Одеса, вул. Терешкової, 11.
Форма власності – державна. Код ЄДПРОУ – 03187720.

Статут Підприємства [51] затверджено наказом Міністерства праці та соціальної політики України 02.07.2015 року №687 та зареєстровано реєстраційною службою Одеського міського управління юстиції за № 15561050011021347.

Підприємство створено з метою задоволення потреб населення у технічних та інших засобах реабілітації, виробих медичного призначення, товарах народного споживання для населення України, а також надання реабілітаційних послуг, послуг з післягарантійного ремонту технічних та інших засобів реабілітації.

Предметом діяльності Підприємства являється:

- виготовлення та ремонт протезно-ортопедичних виробів, ортопедичного взуття та взуття на протези, напівфабрикатів до протезно-ортопедичних виробів, швейно-бандажних виробів, засобів пересування і малої механізації для інвалідів, виробів зі шкіри та інших матеріалів, виробів медичного призначення, товарів народного споживання;
- оптова і роздрібна торгівля протезно-ортопедичними виробами, ортопедичним взуттям, виробами медичного призначення, засобами пересування і реабілітації, запасними частинами до них, текстильними та галантерейними товарами, одягом, взуттям та шкіряними виробами, напівфабрикатами власного виробництва, товарами народного споживання власного виробництва;
- надання послуг з прокату технічних та інших засобів реабілітації;
- створення сервісних центрів із забезпечення інвалідів технічними та іншими засобами реабілітації та технічного обслуговування цих засобів та інше.

Структура Підприємства складається із виробничих цехів та дільниць, які не мають статусу юридичної особи, зокрема:

- виробничі цехи та дільниці у м. Одесі (протезний цех, взуттєвий цех, цех по виробництву штучних стоп і силіконових лайнерів, відділ матеріально-технічного забезпечення, збуту та маркетингу);

- медичний відділ з відділенням амбулаторного протезування та стаціонаром первинного і складного протезування (м. Одеса, вул. Терешкової, 11);

- Херсонська протезно-ортопедична дільниця (м. Херсон, вул. Михайловича, 25);

- фірмові ортопедичні магазини (м. Одеса, вул. Терешкової, 11; м. Херсон, вул. Михайловича, 25).

Одеське казенне експериментальне протезно-ортопедичне підприємство здійснює виготовлення та забезпечення протезно-ортопедичними виробами інвалідів усіх категорій, пенсіонерів та інших пільгових категорій громадян. Оплата за виготовлену та відпущену продукцію протягом періоду з 01.02.2015 року по 31.10.2016 року здійснювалась Фондом соціального захисту інвалідів за рахунок та в межах коштів, затверджених законами України про Державний бюджет на відповідний рік для розроблення нових видів протезно-ортопедичних виробів та обслуговування інвалідів у стаціонарах при протезних підприємствах.

Майно Підприємства становлять основні фонди та оборотні кошти, а також цінності, вартість яких відображається у самостійному балансі Підприємства. Зазначене майно, належить до державної власності, яке знаходиться в господарському віданні підприємства. Будь-які дії з майном здійснюються за погодженням з Міністерством.

Середньооблікова чисельність працівників складала: станом на 01.02.2015 року – 115 працівників, станом на 01.01.2016 року – 116 працівників, станом на 31.10.2016 року – 110 працівників.

Попередній контрольний захід Одеського казенного експериментального протезно-ортопедичного підприємства було проведено згідно з п. 1.1.7.1 Плану контрольно-ревізійної роботи Держфінінспекції в Одеській області на I квартал 2015 року за період з 01.07.2013 року по 01.02.2015 року, за результатами якого складено аудиторський звіт від 01.04.2015 року № 17-14/1.

Аудитом було встановлено фінансових порушень на загальну суму 347,89 тис. грн., у тому числі: незаконного використання коштів та майна, що призвели або можуть призвести до втрат на суму 0,06 тис. грн, неефективного використання коштів на суму 347,83 тис. гривень. Резерв для підвищення ефективності та покращення фінансових і виробничих результатів діяльності складає 6958,5 тис. гривень.

Встановлені аудитом порушення враховані в подальшій роботі Підприємства.

Причина проведення аудиту: п.7 ст.16 Закону України «Про управління об'єктами державної власності» від 21.09.2006 року № 185- V [16] ОКЕПОП включено до переліку підприємств, що мають стратегічне значення для економіки та безпеки держави. Згідно п. 3 Порядку проведення Державною фінансовою інспекцією, її територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання», затвердженого.

постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2006 року № 361 [23] аудит Підприємства проводиться щороку.

II. РЕЗУЛЬТАТИ АУДИТОРСЬКИХ ПРОЦЕДУР І ВИСНОВКИ

2.1 Результати аналізу фінансово-господарської діяльності Одеського казенного експериментального протезно-ортопедичного підприємства.

За результатами аналізу фінансово-господарської діяльності, проведеного із застосуванням Методики аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 14.02.2006 року № 170 [41] були зроблені наступні висновки.

Відповідно даних фінансової звітності протягом дослідженого періоду фінансовим показником діяльності був чистий прибуток. Сума отриманого чистого прибутку у 2015 році складає 959,0 тис. грн., за 9 місяців 2016 року 342,0 тис. гривень. Треба зазначити, що сума чистого прибутку за 9 місяців 2016 року у порівнянні з 9 місяцями 2015 року зменшилась у 2,4 рази.

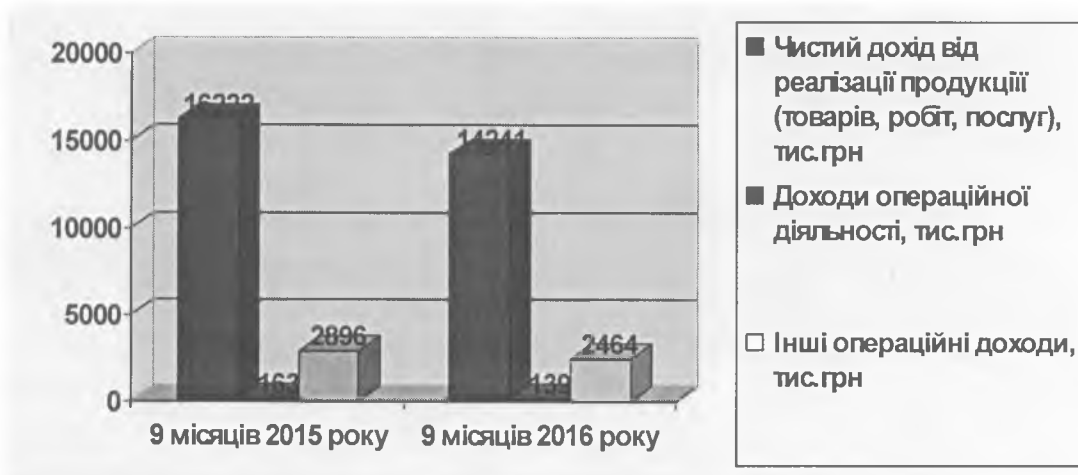
Фінансовий план Підприємства на 2015 рік затверджений заступником Міністра Мінсоцполітики – керівником апарату 26.08.2014 року, на 2016 рік затверджений першим заступником Міністра Мінсоцполітики 10.08.2015 року.

Виконання фінансового плану по доходам складає: за 2015 рік – 145,4%, за 9 місяців 2016 року – 136,9 відсотків.

Перевиконання плану по доходам в 2015 році та за 9 місяців 2016 року сталося внаслідок перевиконання плану по обсягам реалізації протезно-ортопедичних виробів та ортопедичному взуттю; отриманню фінансових доходів та доходів від безоплатно отриманих необоротних активів які фінансовим планом на 2015- 2016 роки не передбачались.

Водночас, за 9 місяців 2016 року у порівнянні з 9 місяцями 2015 року загальна сума доходів Підприємства зменшилась на 2437,0 тис. грн. (або на 12,6%) у зв'язку зі зменшенням чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) на 1981,0 тис. грн. (або на 12,2%) та склала 14241,0 тис. гривень.

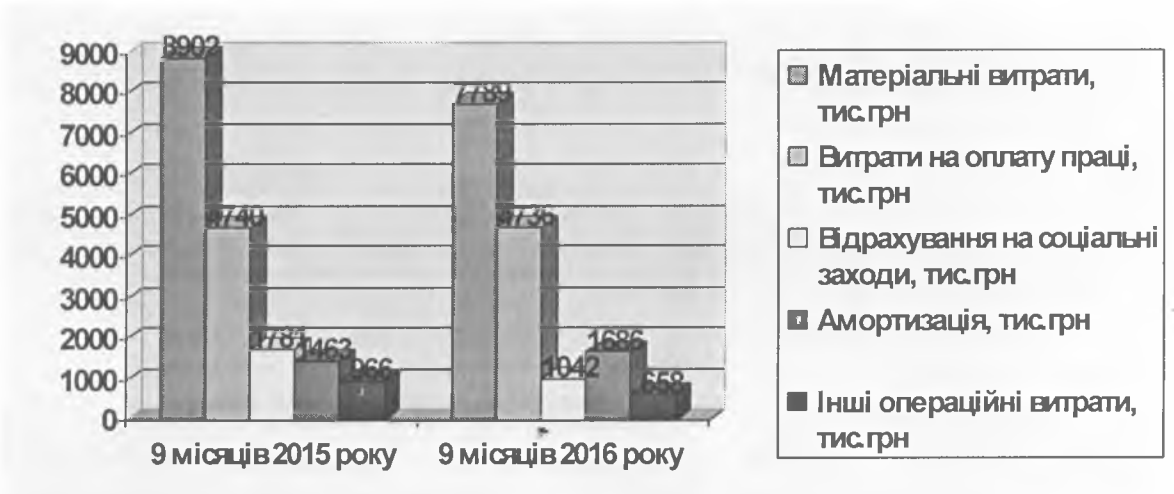
У дослідженому періоді були отримані фінансові доходи і у вигляді відсотків одержаних ОКЕПОП внаслідок розміщення грошових коштів на депозитних рахунках (25,0 тис. грн. у 2015 році та 16,0 тис. грн. за 9 місяців 2016 року).

Діаграма 1. Структура доходної частини ОКЕПОП за 9 місяців 2015 року та за 9 місяців 2016 року

Фактичні сукупні витрати мають тенденцію до зменшення. За 9 місяців 2016 року у порівнянні з 9 місяцями 2015 роком загальна сума витрат зменшилась на 1956,0 тис. грн., або на 10,6% та склала 16502,0 тис. гривень. Найбільшу питому вагу в загальній сумі витрат на протязі досліджуваного періоду займала собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), а саме: за 9 місяців 2015 році – 13011,0 тис. грн. (або 70,5 %); за 9 місяців 2016 року – 11624,0 тис. грн. (або 70,4 відсотків).

Аналіз структури та динаміки операційних витрат за економічними елементами свідчить про зменшення усіх статей витрат в дослідженому періоді. Матеріальні затрати зменшились на 113,0 тис. грн та займають найбільшу питому вагу в складі операційних витрат, а саме 49,9 % за 9 місяців 2015 року та 49,0% за 9 місяців 2016 року. При цьому мало місце збільшення амортизації основних засобів і нематеріальних активів на 223,0 тис. гривень.

Діаграма 2. Структура та динаміка витрат за економічними елементами ОКЕПОП за 9 місяців 2015 року та за 9 місяців 2016 року

Виконання фінансового плану по витратам склало в 2015 році – 148,6%; за 9 місяців 2016 року – 139,6 відсотків.

Оцінкою ефективності управління Підприємством, проведеною за сукупністю коефіцієнтів, які характеризують прибутковість, платоспроможність та ліквідність встановлено:

Коефіцієнт загальної ліквідності вказує, що станом на 01.01.2016 року на 5,66 грн. поточних активів припадає на 1 грн. зобов'язань. Значення коефіцієнта більше 1, що свідчить про збільшення спроможності підприємством покривати за рахунок реалізації поточних активів свої зобов'язання.

Коефіцієнт фінансового ризику - станом на 01.01.2016 року 0,03 грн. залучених коштів приходиться на 1 грн. власних коштів. У дослідженому періоді положення ОКЕПОП фінансово стійке. У дослідженому періоді довгострокові зобов'язання мають стабільне значення -599,0 тис.грн., що є негативною тенденцією і говорить про те, що Підприємство не погашає свої фінансові зобов'язання минулих періодів.

Коефіцієнт фінансової стійкості збільшення показника свідчить про збільшення фінансової стійкості підприємства. Так, у 2015 році у порівнянні з 2014 роком поточні зобов'язання зменшились у 3,5 рази, а власний капітал зріс на 686,0 тис. гривень.

Коефіцієнт рентабельності діяльності на кожні 100 грн. чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) станом на 01.01.2015 року Підприємство отримав 0,05 грн. чистого прибутку, станом на 01.10.2016 року – 0,02 грн. чистого прибутку, що вказує на зменшення прибуткової діяльності ОКЕПОП.

Коефіцієнт оновлення основних засобів станом на 01.01.2016 року зменшився у 20 разів та склав 0,0003. Це свідчить про низький рівень оновленої частки основних засобів.

Аналіз структури динаміки активів ОКЕПОП показав, що найбільш питому вагу в складі активів займають необоротні активи (75,8 % за 9 місяців 2015 року та 74,7 % за 9 місяців 2016 року), які зменшились на 2023,00 тис. гривень. Основні засоби займають найбільшу часту в складі необоротних активів (99,0% за 9 місяців 2015 року, 99,1 % за 9 місяців 2016 року).

Сума оборотних активів за 9 місяців 2016 року в порівнянні з 9 місяцями 2015 року збільшилась на 3,0 тис.гривень та станом на 01.10.2016 року становила 11643,00 тис. гривень. В структурі оборотних активів найбільшу питому вагу займають запаси, а саме 62,5 % за 9 місяців 2015 року та 74,1 % за 9 місяців 2016 року.

Розмір поточної дебіторської заборгованості за 9 місяців 2016 року в порівнянні з 9 місяцями 2015 року збільшилась у 2,3 рази та за 9 місяців 2016 року склала 2689,0 тис.гривень. В структурі поточної дебіторської заборгованості найбільшу питому вагу займає заборгованість за товари, роботи, послуги (чиста реалізаційна вартість) за 9 місяців 2015 року -51,8 % та за 9 місяців 2016 році – 89,6 відсотка.

Аналіз фінансової звітності Підприємства показав, що сума власного капіталу 9 місяців 2016 року в порівнянні з 9 місяцями 2015 року збільшилась майже на 1% за рахунок збільшення додаткового капіталу, і

складає 9398,0 тис. гривень. Розмір статутного капіталу залишився незмінним та складає 1917,0 тис. гривень.

Аналіз зобов'язань підприємства засвідчив, що у дослідженому періоді на підприємстві спостерігається тенденція до збільшення зобов'язань за рахунок збільшення поточних зобов'язань.

Оцінка ступеня ефективності управління за фінансовими коефіцієнтами (Офк) дорівнює (0), а оцінка виконання фінансового плану за окремими показниками (Овп) дорівнює (-2), що говорить про низький рівень ефективності управління Підприємством.

Висновок: аналіз фінансових коефіцієнтів за досліджуваній період засвідчив, що загальна оцінка ефективності управління ОКЕПОП та використання його активів є низькою.

Результати аналізу основних результативних показників фінансової діяльності Підприємства наведені у Додатку до аудиторського звіту № 1.

На підставі висновків аналізу фінансово-господарської діяльності були визначені наступні фактори ризику.

2.2. Результати дослідження фінансово-господарської діяльності Підприємства.

2.2.1 Зміни нормативно-правових актів щодо порядку формування державного замовлення на забезпечення населення протезно-ортопедичними виробами призвели до втрати доходів Підприємства

Забезпечення інвалідів України протезно – ортопедичними виробами, засобами пересування та засобами реабілітації за рахунок коштів Державного бюджету є одним із основних напрямлень соціальної допомоги населенню з боку держави.

Безоплатне забезпечення технічними засобами реабілітації інвалідів та інших осіб за рахунок коштів державного бюджету в досліджуваному періоді повинно було здійснюватися протезно-ортопедичними підприємствами, що отримали згідно із законодавством державне замовлення на виготовлення, поставку і ремонт таких засобів.

На сьогоднішній день, згідно законодавства, надано право громадянам України на соціальний захист у разі повної або часткової втрати працездатності, при цьому, напрямки соціального захисту інвалідів визначені Законом України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» [8], а саме: інвалідам і дітям-інвалідам надаються безоплатно або на пільгових умовах послуги з соціально-побутового і медичного обслуговування, технічні та інші засоби реабілітації (засоби для пересування, протезні вироби, сурдотехнічні засоби, мобільні телефони для письмового спілкування тощо), вироби медичного призначення на підставі індивідуальної програми реабілітації.

Під час дослідженням чинної нормативно-правової бази, якою керувалось у своїй діяльності Підприємство з'ясовано, що **внаслідок змін діючого законодавства** у сфері захищеності інвалідів в Україні, скоротилась кількість ортопедичного взуття, яким забезпечувались інваліди та діти віком до 18 років, виготовлення яких здійснюється за рахунок державного бюджету, що призвело, насамперед, до скорочення обсягів державного замовлення у дослідженому періоді.

Так, згідно Порядку забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації інвалідів, дітей-інвалідів та інших окремих категорій населення від 05.04.2012 року № 321 [27], інваліди забезпечуються двома парами ортопедичного взуття на два роки, в той час коли згідно Постанови від 12.11.2008 року № 1015 [26] інваліди забезпечувались щороку двома парами взуття на вибір – зимовим або літнім.

Наприклад, у 2015 році на обліку в ОКЕПОП перебувало 4845 інвалідів, які забезпечуються ортопедичним взуттям. Середня ціна 1 півпари ортопедичного взуття у зазначеному періоді склала 1177,14 гривень. Таким чином, внаслідок прийняття вищезазначеного Порядку від 05.04.2012 року №321 [27], ОКЕПОП за період з 01.02.2015 року по 31.12.2015 року розрахунково недоотримано доходів у сумі **5228,0 тис. гривень** $((4845 \times 1177,14) : 12 \times 11)$.

У 2016 році на обліку в ОКЕПОП перебувало 2680 інвалідів, які забезпечуються ортопедичним взуттям. Середня ціна 1 півпари ортопедичного взуття у зазначеному періоді склала 955,92 гривень. Внаслідок прийняття вищезазначеного Порядку ОКЕПОП за період з 01.01.2016 року по 30.10.2016 року розрахунково недоотримано доходів у сумі **2134,9 тис. гривень** $((2680 \times 955,92) : 12 \times 10)$.

Таким чином, в результаті прийняття Порядку забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації інвалідів, дітей-інвалідів та інших окремих категорій населення від 05.04.2012 року № 321 [27], інвалідами, які забезпечуються ортопедичним взуттям втрачено право на безкоштовне забезпечення другою парою ортопедичного взуття на рік, а ОКЕПОП за досліджений період **недоотримано доходів у розмірі 7362,9 тис. гривень**.

Крім того, Постановою Кабінету Міністрів України від 11.08.2014 року №374 «Про внесення змін до Постанови Кабінету Міністрів від 05.04.2012 року №321» [28] внесено зміни до пункту 35 Порядку забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації інвалідів, дітей-інвалідів та інших окремих категорій населення, внаслідок чого дітей віком до 18 років було позбавлено на забезпечення ортопедичним взуттям на безкоштовній основі. Зазначене суттєво призвело до скорочення обсягів державного замовлення та, як наслідок, до недоотримання Підприємством доходів.

Так, за даними Підприємства (Ф.6-МВ) станом на 01.02.2015 року на обліку в ОКЕПОП перебувало 8505 дітей віком до 18 років, які

забезпечуються ортопедичним взуттям Середня ціна 1 півпари ортопедичного взуття у зазначеному періоді склала 679,15 гривень. Внаслідок прийняття вищезазначених змін до Порядку ОКЕПОП у дослідженому періоді розрахунково недоотримано доходів у сумі **5776,2 тис. гривень** (8505x679,15).

Таким чином, в результаті внесення змін до пункту 35 Порядку забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації інвалідів, дітей-інвалідів та інших окремих категорій населення [27], дітей віком до 18 років було позбавлено на забезпечення ортопедичним взуттям на безкоштовній основі, а ОКЕПОП за досліджений період **недоотримано доходів у розмірі 5776,2 тис. гривень.**

Отже, внесення змін до нормативно-правових актів, якими безпосередньо регулюється діяльність об'єкта аудиту призвели до втрати доходів підприємства на загальну суму 13139,1 тис. гривень.

2.2.2. Державне замовлення має визначальний вплив на діяльність Підприємства та своєчасне забезпечення інвалідів протезно-ортопедичними виробами.

Діяльність ОКЕПОП спрямована на допомогу людям, які того потребують, а саме: Підприємство займається протезуванням, як одним з важливих етапів в процесі соціально-трудової реабілітації людини при втраті частини кінцівки чи стражданні захворюваннями опорно-рухового апарату. Тобто, виготовлена Підприємством продукція має високу соціальну значимість та є вкрай необхідною для населення певних категорій, які обслуговує ОКЕПОП.

Основним споживачем продукції ОКЕПОП є держава в особі Фонду соціального захисту інвалідів, за рахунок коштів якого і оплачується вироблена підприємством продукція. В загальній сумі виготовленої продукції виробництво суспільно необхідної продукції склало: у 2015 році – 87,5%, за 9 місяців 2016 року – 95,4 відсотків.

З метою систематизованого обліку громадян, які потребують забезпечення протезно-ортопедичними виробами на підприємстві використовується база даних громадян, які отримують вироби. Кількість громадян, які перебували на обліку в Підприємстві у 2015 році складала 30622 чол., у 2016 році - 31239 чоловік. Це категорії громадян, які у зазначеному періоді обслуговувались на Підприємстві, а саме: інваліди війни, інваліди від трудового каліцтва, інваліди від загальних захворювань, інваліди з дитинства; інваліди з інших причин; діти-інваліди; діти до 18 років до введення Постанови Кабінету Міністрів України від 11.08.2014 року №374 [23]; особи похилого віку та інші категорії громадян.

Постановами Кабінету Міністрів України від 12.11.2008 року №1015 [26] (п.49,п.50) та від 05.04.2012 № 321 [27] (п.53) передбачено, що придбання технічних та інших засобів реабілітації, виготовлених за індивідуальним замовленням, та оплата послуг з їх ремонту здійснюється відповідно до законодавства Фондом соціального захисту інвалідів і Фондом

соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань на основі договорів з підприємствами всіх форм власності, що є безпосередніми виробниками таких засобів та відповідають кваліфікаційним вимогам.

Договори на придбання технічних засобів реабілітації уклалися в 2015-2016 роках Підприємством з Фонду соціального захисту інвалідів та Фондом соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань.

Щорічно ОКЕПОП з Фондом соціального захисту інвалідів укладає чотири договори, предметом яких є:

- виготовлення, поставка та видача ортопедичного взуття;
- виготовлення, поставка та видача протезно-ортопедичних виробів (технічні та інші засоби реабілітації, товари, вироби);
- проведення післягарантійного ремонту протезно-ортопедичних виробів за індивідуальними заявками;
- проведення післягарантійного ремонту крісел колісних (колясок) за індивідуальними заявками.

Всього у дослідженому періоді з Фондом соціального захисту інвалідів укладено 8 договорів на суму 36666,4 тис. грн., в тому числі у 2015 році на суму 21230,5 тис. грн., у 2016 році на суму 15435,9 тис. гривень.

Кошти від Фонду соціального захисту інвалідів надійшли в повному обсязі від суми укладених договорів. Заборгованість Фонду соціального захисту інвалідів станом на перше число кожного року перед Підприємством по даним бухгалтерського обліку відсутня.

Дебіторська заборгованість по Фонду соціального захисту інвалідів станом на 30.10.2016 року складала 1616,4 тис. гривень.

Слід звернути увагу на той факт, що договори на виконання бюджетної програми за КПКВ 2507090 «Забезпечення окремих категорій населення України технічними та іншими засобами реабілітації» у 2015 році укладені 06.02.2015 року та 10.02.2015 року, у 2016 році – 03.03.2016 року та 26.04.2016 року, тоді як виробництво та відвантаження продукції здійснюється з моменту підписання договірних відносин за цінами, які не повинні перевищувати ціни, встановлені на звітний рік.

Брак обігових коштів внаслідок несвоєчасного укладання договорів Фондом соціального захисту інвалідів з Підприємством призводить до значного зростання кредиторської заборгованості в I кварталі кожного року (за I квартал 2015 року - 4542,0 тис. грн., I квартал 2016 року - 1628,0 тис. грн.) та негативно впливає на результати фінансово-господарської роботи Підприємства.

Так, за підсумками роботи за перший квартал 2016 року згідно фінансової звітності Підприємство отримало збитків на суму **651,0 тис. гривень**.

Аналіз показує, що обсяг державного фінансування у 2016 році (15435,9 тис. грн.) зменшився на 27,3% у порівнянні з обсягом державного фінансування у 2015 році (21230,5 тис. грн.), кількість випущених протезно-

ортопедичних виробів у 2016 році у порівнянні з 2015 роком зменшилась на 27,1 відсотків. При цьому, зменшення обсягів випущеної продукції спостерігається по всіх видах продукції.

У дослідженому періоді орієнтовна потреба у виробках, розрахована Управлінням праці та соціального захисту населення в Одеській та Херсонській областях, повністю не була задоволена.

Забезпечення потреби в технічних засобах реабілітації відображено у таблиці 1:

Технічні засоби реабілітації	Потреба, од.		Видано виробів, од.		% фактично виданих виробів до потреби	
	2015 рік	2016 рік	2015 рік	2016 рік	2015 рік	2016 рік
Ортези на хребет (корсети, бандажі, пояси)	654	644	436	322	66,7	50,0
Протези верхніх кінцівок	34	35	47	7	138,2	20,0
Протези нижніх кінцівок	770	700	645	435	83,8	62,1
Ортези на верхні кінцівки (апарати і татори)	285	296	4	5	1,4	1,7
Ортези на нижні кінцівки (апарати і татори)	3100	3186	1361	947	43,9	29,7
Ортопедичне взуття	14000	13800	9689	6137	69,2	44,5
Ремонт	0	0	67	38	-	-
Інші вироби різного призначення	3100	3886	3500	3592	112,9	92,4

Основною причиною цього є неможливість передбачити (розрахувати) кількість громадян, в яких виникне необхідність звернутися за протезно-ортопедичною допомогою та неможливість передбачити в якому виді допомоги буде потреба.

Слід зауважити, що незадоволення потреби у дослідженому періоді по ортопедичному взуттю пов'язана як із зменшенням обсягу випуску продукції, так і зі змінами нормативно-правових актів щодо порядку формування державного замовлення на забезпечення населення протезно-ортопедичними виробами. Як зазначалося вище, **внаслідок змін діючого законодавства** у сфері захищеності інвалідів протягом досліджуваного періоду інваліди забезпечувались двома парами ортопедичного взуття на два роки, проти того, що до 2013 року забезпечувались двома парами взуття на рік, а також дітей віком до 18 років було позбавлено на забезпечення ортопедичним взуттям на безкоштовній основі.

Необхідно зазначити, що у договорах з Фондом соціального захисту інвалідів не вказана навіть орієнтовна кількість продукції необхідної для задоволення потреб держави. Зазначена лише загальна вартість продукції по державному замовленню, гранична ціна кожного протезно-ортопедичного виробу та ціна одиниці взуття.

Водночас виробнича програма відповідно до планових показників (які значно менші ніж потреба) виконується, а саме: в 2015 році виконана на 122,6%; в 2016 році - 100,5 відсотків.

При цьому, показники виробничої діяльності у динаміці зменшуються. Так, протезно-ортопедичних виробів було вироблено за 10 місяців 2015 року - 1889 од., за 10 місяців 2016 року - 1519 одиниць.

Ортопедичного взуття було вироблено за 10 місяців 2015 року - 7769 пар., за 10 місяців 2016 року - 5359 пар.

Ціни на технічні засоби реабілітації регулюються Мінсоцполітики відповідно до п.9 Постанови Кабінету Міністрів України від 25.12.1996 року № 1548 [20] шляхом затвердження наказами на відповідний період граничних цін та переліку технічних засобів реабілітації, зазначеними у специфікаціях, які є додатками до договорів.

Підприємство повинно видавати інвалідам вироби за цінами, визначеними на підставі фактичних витрат та нормативу рентабельності до повної собівартості продукції, але не вище цін, передбачених в Специфікаціях.

На кожний виріб складається калькуляція на підставі фактичних цін та нормативу рентабельності.

Наказом Мінсоцполітики від 15.01.2015 року №20 [35] встановлено норматив рентабельності на 2015 рік для інвалідів та інших осіб (окрім постраждалих внаслідок антитерористичної операції) не більше 18% та для постраждалих внаслідок антитерористичної операції до фактичної собівартості та для не більше 10% до фактичної собівартості, але не вище 3-кратної вартості граничних цін.

Однак, наказом Мінсоцполітики від 17.07.2015 року №743 [46] змінено норматив рентабельності на: не більше 9% фактичної собівартості, але не вище від затверджених граничних цін для інвалідів та інших осіб (окрім постраждалих внаслідок антитерористичної операції); не більше ніж 5% фактичної собівартості для забезпечення постраждалих внаслідок антитерористичної операції.

Проведеним порівняльним аналізом граничних цін та цін реалізації встановлено, що у деяких випадках Підприємство мало можливість встановити відсоток рентабельності до 18% при цьому не перемкнувши граничну ціну.

Так, за договором від 03.03.2016 року №41 про забезпечення протезно – ортопедичними виробами (крім ортопедичного взуття), у тому числі спеціальними засобами для самообслуговування та догляду за індивідуальними заявками, укладеного з Фондом соціального захисту інвалідів, зниження відсотка рентабельності на ортопедичні вироби призвело до недоотримання доходів Підприємством на суму 419,0 тис. гривень.

За договором від 03.03.2016 року №59 про забезпечення ортопедичним взуттям за індивідуальними заявками, укладеного з Фондом соціального захисту інвалідів, зниження відсотка рентабельності на ортопедичні вироби

призвело до недоотримання доходів Підприємством на суму 344,4 тис.гривень.

Реєстри недоотримання Підприємством додаткового прибутку у Додатку до аудиторського звіту № 2.

Отже, зміни законодавства негативно впливають на фінансовий стан Підприємства, як наслідок, призводять до недоотримання Підприємством прибутку на загальну суму 763,0 тис.гривень.

Таким чином, державне замовлення має визначальний вплив на своєчасне забезпечення інвалідів протезно-ортопедичними виробами., внесення змін до діючого законодавства у сфері захищеності інвалідів та встановлення граничних цін реалізації протезно-ортопедичних виробів не задовольнило потребу громадян в протезно-ортопедичних виробів у повному обсязі. При цьому, зменшення нормативу рентабельності призвело до недоотримання доходів Підприємством на загальну суму 763,0 тис.гривень.

2.2.3. Значні обсяги необоротних активів та високий відсоток їх зносу є фактором ризику щодо неефективного їх використання, зростання витрат на утримання основних засобів

Відповідно даних форми 1 «Баланс» [55] залишкова вартість необоротних активів ОКЕПОП станом на 01.01.2015 року складала 37801,0 тис. гривень. У дослідженому періоді первісна вартість необоротних активів зменшилась на 3419,0 тис. грн. та станом на 01.10.2016 року склала 34382,0 тис. гривень.

2.2.3.1. Облік земельних ділянок.

Загальна площа земельних ділянок, якими користується ОКЕПОП станом на 31.10.2016 року становить 13204 кв. метрів., в тому числі: 12500 кв. метрів у м. Одесі (вул. Терешкової,11) та 704 кв. метрів у м. Херсон (вул. Михайловича,25).

Державним актом від 13.12.2005 року оформлено право постійного користування земельною ділянкою за адресою: м. Херсон, вул. Михайловича,25.

В ході проведення аудиторського дослідження ОКЕПОП встановлено, що Рішенням Одеської міської ради від 16.12.2015 року №127-VII [60] Підприємству надано дозвіл на розробку проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки, орієнтовною площею 1,2 га, за адресою: м. Одеса, вул. Терешкової, 11, для експлуатації та обслуговування адміністративно – виробничих будівель та споруд.

Треба зазначити, що рішенням Господарського суду Одеської області щодо права власності на об'єкт нерухомого майна за адресою: м. Одеса, вул. Терешкової,11. Так, згідно рішення Господарського суду Одеської області по справі №916/3873/14 від 29.01.2015 року [61] визнано за державою України в

особі Міністерства соціальної політики України право власності на об'єкт нерухомого майна, загальною площею 5587,7 кв. м, розташованого за адресою: м. Одеса, вул. Терешкової, 11, що перебуває на балансі ОКЕПОП на праві оперативного управління.

Тобто, станом на 01.11.2016 року Підприємством не оформлені документи, які засвідчують право власності (користування) на земельну ділянку площею 12500 кв. м. за адресою: м. Одеса, вул. Терешкової, 11, що є порушенням п.22, п.23 Земельного кодексу України [6]. При цьому, згідно даних Підприємства, сума сплаченого земельного податку за досліджений період складає 406,2 тис. грн. (за період з 01.02.2015 року по 31.12.2015 року – 204,1 тис.грн., за період з 01.01.2016 року по 31.10.2016 року – 202,1 тис.гривень.). На балансі ОКЕПОП станом на 01.02.2015 року право постійного користування земельними ділянками не відображено.

2.2.3.2. Облік будівель та споруд.

На протязі досліджуваного періоду первісна вартість будівель та споруд ОКЕПОП не змінювалась та станом на 01.10.2016 року становить 9163,3 тис. гривень.

Станом на 01.11.2016 року на балансі Підприємства рахувались будівлі та споруди загальною площею 6418,8 кв. м. (в м. Одеса - 5587,7 кв. м, в м. Херсон – 831,1 кв. м.).

У дослідженому періоді ОКЕПОП надавало в оренду нежитлові приміщення. Орендна плата визначалась на підставі Методики розрахунку орендної плати №786 [19].

На початок дослідженого періоду діяло 5 договорів оренди майна, яке знаходиться на балансі ОКЕПОП. Договори оренди майна укладались між орендарем та Регіональним відділенням Фонду Державного майна в Одеській області за погодженням з ОКЕПОП як балансоутримувачем. У квітні 2015 році 2 договори оренди державного майна було припинено.

Реєстр договорів оренди у Додатку до аудиторського звіту № 3.

У дослідженому періоді доходи від операційної оренди нежитлових приміщень Підприємства склали: за період з 01.02.2015 року по 31.12.2015 року – 38,2 тис. грн., за період з 01.01.2016 року по 31.10.2016 року – 37,7 тис. гривень.

В ході проведення інвентаризації [50] та наданих даних ОКЕПОП було виявлено вільні приміщення (виробниче приміщення площею 356,3 кв. м, гараж на 4 бокси, офісні приміщення – 16,8 м), які не використовуються у діяльності Підприємства та не здавались в оренду. Також, у зв'язку з припинення дії 2 договорів оренди *у Підприємства з 01.05.2016 року налічуються вільні офісні приміщення загальною площею 25,9 кв.метри.

Згідно пояснення, наданого юрисконсультом ОКЕПОП Бойченко Л.Д, у 2015 році з метою економії використання енерго та тепло ресурсів керівництвом було прийнято рішення щодо оптимізації виробництва та організовано раціональне використання виробничого корпусу, в результаті

чого деякі виробничі та допоміжні приміщення звільнилися, тобто залишилися порожніми і не використовуються у діяльності Підприємства. На теперішній час у Підприємства є потенційні орендарі, однак у жовтні 2016 року Мінсоцполітики не погодило передачу в оренду майна, але проінформувало Регіональне відділення Фонду державного майна України по Одеській області що порушене питання буде розглянуто Мінсоцполітики після призначення директора ОКЕПОП.

Пояснення юрисконсульта ОКЕПОП Бойченко Л.Д. у Додатку до аудиторського звіту № 4.

Дослідженням ринку оренди нежитлових приміщень в м. Одеса встановлено, що середня вартість 1 кв. м здачі в оренду виробничого приміщення на протязі дослідженого періоду складає - 40,0 грн. за 1 кв. метр. Згідно договорів оренди офісних приміщень вартість 1 кв. м складає – 75,86 грн., гаражних боксів – 28,08 грн. за 1 кв. метр.

Згідно п.17 Методики розрахунку орендної плати №786 [19] - 70% орендної плати перераховується до державного бюджету, 30% - державному підприємству на балансі якого перебуває це майно.

Розрахунок резерву доходів від здачі в оренду вільних приміщень у Додатку до аудиторського звіту № 5.

Таким чином, резерв збільшення доходів Підприємства від надання в оренду вільних приміщення за досліджений період розрахунково складає 88,0 тис. грн. (за період з 01.02.2015 року по 31.12.2015 року – 31,0 тис. грн., за період з 01.01.2016 року по 31.10.2016 року – 57,0 тис. гривень). Резерв збільшення надходжень до державного бюджету від надання в оренду вільних приміщень за період з 01.02.2015 року по 30.10.2016 року розрахунково складає 205,3 тис. грн. (за період з 01.02.2015 року по 31.12.2015 року – 72,2 тис. грн., за період з 01.01.2016 року по 31.10.2016 року – 133,1 тис. гривень).

2.2.3.3. Облік машин та обладнання.

У дослідженому періоді найбільшу питому вагу в первісній вартості необоротних активів ОКЕПОП займала вартість машин та обладнання: станом на 01.01.2015 року – 53052,7 тис. гривень (82,4 %), станом на 01.10.2016 року – 53033,4 тис. гривень (83,6 %).

Строк експлуатації обладнання ОКЕПОП у середньому 10-20 років, більшість з якого є фізично зношеним та застарілим.

У дослідженому періоді за результатами проведених інвентаризацій було проведено списання зношеного та застарілого обладнання. В травні 2015 року дохід від здачі металобрухту отримано на загальну суму 7,3 тис. гривень).

Однак, в ході інвентаризації [50] було виявлено обладнання, яке через тривалий термін експлуатації та високу інтенсивність використання знаходиться в непридатному до експлуатації стані, а саме:

- станок шарошка;
- машина блокова розукомплектована;
- водонагрівач ВАХІ-SV 580;
- бігова доріжка – 2 од.;
- пральна машина.

Згідно інформації наданої ОКЕПОП загальна вага зазначеного обладнання складає 243 кілограмів. Таким чином, резерв підвищення фінансових результатів від списання зазначеного обладнання та наступної реалізації металобрухту розрахунково складає **0,8 тис. гривень**¹.

Також на Підприємстві є застаріле обладнання, списання якого проводиться за погодження Мінсоцполітики, а саме:

- прес гідравлічний вулканізаційний електричний ПХГ – 60-212/4-019 – первісна вартість 35,0 тис.грн.;
- прес гідравлічний вулканізаційний електричний ПХГ – 60-212/4 – первісна вартість 30,1 тис.грн.;
- вальця підігрівальні етажні- 22,3 тис.гривень.

У дослідженому періоді ОКЕПОП направляло листа від 19.10.2015 року №07/517 до Мінсоцполітики щодо списання преса гідравлічного вулканізаційного електричного ПХГ – 60-212/4-019 , преса гідравлічного вулканізаційного електричного ПХГ – 60-212/4, вальців підігрівальних етажних. Листом від 18.11.2015 року №1160/04/67-15 Мінсоцполітики пропонувало Підприємству надати довідку спеціального сервісного центру про вартість необхідного ремонту вказаних основних засобів, що пропонуються до списання з балансу ОКЕПОП. Підприємством запропоновано ПАО «Одеському заводу по випуску ковальсько – пресових автоматів» заключити договір на участь представників підприємства в роботі комісії про вирішення питання, щодо списання застарілого обладнання. Однак, ПАО «Одеський завод по випуску ковальсько – пресових автоматів» відповіді не надав. Очікуваний фінансовий результат від ліквідації зазначено обладнання складає **53,4 тис.гривень**.

Також, станом на 01.11.2016 року на рахунку 209 «Інші матеріали» рахується брухт чорних металів на суму **0,9 тис. гривень**.

Таким чином, резерв збільшення доходів Підприємства від списання зношеного та застарілого обладнання та реалізації брухт чорних металів складає **55,1 тис.гривень**.

2.2.3.4. Облік транспортних засобів.

Первісна вартість транспортних засобів, що обліковуються на рахунку 105, протягом дослідженого періоду була незмінною та станом на 01.10.2016 року становила 522,4 тис. гривень.

¹ із розрахунку за 1 кг металобрухту - 3,20 грн

Так, станом на 01.11.2016 року на балансі ОКЕПОП рахувались автотранспортні засоби у кількості 13 одиниць первісною вартістю 519,4 тис. гривень (залишкова вартість – 7,5 тис. гривень) та один човен «Язь-280» первісною вартістю 2,97 тис. гривень (залишкова вартість – нульова).

Майже всі транспортні засоби Підприємства обліковуються на балансі за нульовою вартістю. Згідно п.16 П(С)БО 7 «Основні засоби» [33] Підприємство може зробити переоцінку транспортних засобів, які у робочому стані та використовуються у діяльності, тобто довести залишкову вартість до справедливої.

За результатами інвентаризації та обстеження транспортних засобів, встановлено, що станом на 01.11.2016 року 4 одиниці автотранспортних засобів та один човен є фізично зношеними та непридатними для подальшого використання.

Згідно усних пояснень працівників ОКЕПОП - 4 од. транспортних засобів знаходяться у недіючому стані та без використання у діяльності: з 2010 року - 3 автомобілі, з 2014 року - 1 автомобіль.

У дослідженому періоді ОКЕПОП направляло листа від 19.10.2015 року №07/518 до Мінсоцполітики щодо отримання дозволу на списання одного автомобілю. Листом від 18.11.2015 року №1160/04/67-15 та Мінсоцполітики пропонувало Підприємству надати довідку спеціального сервісного центру про вартість необхідного ремонту вказаних основних засобів, що пропонуються до списання з балансу ОКЕПОП. Однак, як зазначалось раніше, ПАТ «Одеський завод по випуску ковальсько – пресових автоматів» відповіді не надав.

Згідно наданих технічних паспортів загальна вага зазначених транспортних засобів складає 7973 кілограмів. Таким чином, резерв збільшення доходів від списання зазначених транспортних засобів та наступної реалізації металобрухту розрахунково складає 25,5 тис. гривень².

Таким чином, на зниження доходності використання майна вплинули зношені та непридатні для використання основні засоби. Резерви збільшення доходів від здачі в оренду приміщень складають 293,3 тис. грн., в т.ч. до державного бюджету 205,3 тис. гривень. Резерви підвищення фінансових результатів Підприємства від ліквідації застарілих основних засобів та реалізації брухт чорних металів склали 80,6 тис. гривень.

² із розрахунку за 1 кг металобрухту - 3,20 грн.

2.2.4. Наявність сум простроченої дебіторської заборгованості поряд з наявністю сум кредиторської заборгованості є фактором ризику, що може призвести до втрати активів Підприємства

Формування інформації про *дебіторську заборгованість* в бухгалтерському обліку та її розкриття у фінансовій звітності здійснюється у відповідності до П (С) БО 10 «Дебіторська заборгованість» [34].

В недотримання вимог п.7 П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» [34] резерв сумнівних боргів протягом досліджуваного періоду на Підприємстві не створений.

Станом на 01.01.2015 року за даними форми № 1 «Баланс» [55] дебіторська заборгованість Підприємства складала 744,0 тис. гривень.

Протягом дослідженого періоду дебіторська заборгованість мала тенденцію до збільшення: станом на 01.01.2016 року збільшилась на 14,4% та складала 869,0 тис. грн.; станом на 01.10.2016 року збільшилась у 3,6 рази та складала 2689,0 тис. грн., в порівнянні зі станом на 01.01.2015 року.

Згідно даних бухгалтерського обліку станом на 01.10.2016 року з загальної суми дебіторської заборгованості дебіторська заборгованість за товари, роботи (послуги) складає 2337,0 тис. грн., дебіторська заборгованість за виданими авансами – 175,0 тис. грн., дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом – 172,0 тис. грн. та інша поточна дебіторська заборгованість – 5,0 тис. гривень.

Основними дебіторами ОКЕПОП згідно даних бухгалтерського обліку станом на 01.11.2016 року були:

1. Фонд соціального захисту інвалідів – 1616,4 тис.грн.;
2. Ортосвіт ПОГ – 366,4 тис.грн.;
3. ФССНВ та ПЗ в Одеській області – 125,1 тис.грн.;
4. Південний РЕМ ПАТ Одесаобленерго – 122,7 тис.грн.;
5. ФОП Вардеросян М.Г. – 53,7 тис.грн.;
6. Харківське КЕПОП – 43,6 тис.гривень.

Повний перелік дебіторів ОКЕПОП у Додатку до аудиторського звіту № 6.

Дослідженням встановлено, що в бухгалтерському обліку Підприємства в недотримання вимог п.5 П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» [34] станом на 01.11.2016 року рахувалась **дебіторська заборгованість, термін позовної давності за якої минув на загальну суму 34,7 тис.гривень.**

Так, дебіторська заборгованість, термін позовної давності по **ОКЕПОП у сумі 34,7 тис. грн.** виникла по трьом договорам на поставку товарів, а саме:

1. Відповідно до договору на поставку протезно-ортопедичних виробів №2 від 05.05.2009 року ОКЕПОП поставлено до Луганського казенного експериментального протезно-ортопедичного підприємства (далі – Луганське КЕПОП) поставлено товар за видатковими накладними від 18.07.2013 року

№РН-0000086 на суму 22018,92 грн., від 01.04.2014 року №РН-0000013 на суму 2447,82 грн., від 22.04.2014 року №Р14-0000087 на суму 5462,26 гривень. Частково оплачено 02.06.2014 року партію товару на суму 10000,0 гривень.

Луганським КЕПОП всі видаткові накладні за вищезазначеним договором прийняті та підписано. Відповідно до п.п.1.1, 6.1 та 8.1 Договору Покупець зобов'язується прийняти товар та своєчасно здійснити оплату, а саме розрахунки за кожну поставлену партію товару здійснюється протягом 30 календарних днів з моменту одержання товару.

Однак, станом на 01.11.2016 року, на Підприємстві рахується дебіторська заборгованість у сумі 19,9 тис.гривень.

2. Також, відповідно до договору на поставку протезно-ортопедичних виробів №17/2009 від 07.05.2009 року ОКЕПОП поставлено до Донецького казенного експериментального протезно-ортопедичного підприємства (далі – Донецьке КЕПОП) поставлено товар за видатковими накладними від 15.03.2013 року №РН-0000023 на суму 3989,00 грн., від 14.08.2013 року №Р13-000911 на суму 4028,70 грн., від 28.11.2013 року №Р13-001390 на суму 1633,65 гривень.

Донецьким КЕПОП всі видаткові накладні за вищезазначеним договором прийняті та підписано. Відповідно до п.п.1.1 та 5.1 Договору Покупець зобов'язується прийняти товар та своєчасно здійснити оплату, а саме розрахунки за кожну поставлену партію товару здійснюється в безготівковому порядку протягом 5 днів з моменту поставки товару.

Однак, станом на 01.11.2016 року, на Підприємстві рахується дебіторська заборгованість у сумі 9,7 тис.гривень.

3. Відповідно до договору на поставку протезно-ортопедичних виробів №5/2009 від 08.05.2009 року ОКЕПОП поставлено до Симферопольського казенного експериментального протезно-ортопедичного підприємства (далі – Симферопольське КЕПОП) поставлено товар за видатковими накладними від 01.07.2013 року №РН-000082 на суму 12066,04 грн., від 10.12.2013 року №РН-0000161 на суму 10,50 гривень. Частково оплачено 20.08.2013 року партію товару на суму 7000,0 гривень.

Симферопольським КЕПОП всі видаткові накладні за вищезазначеним договором прийняті та підписано. Відповідно до п.п.1.1 та 4.1 Договору Покупець зобов'язується прийняти товар та своєчасно здійснити оплату, а саме розрахунки за кожну поставлену партію товару здійснюється в безготівковому порядку протягом 3 банківських днів з моменту поставки товару.

Однак, станом на 01.11.2016* року, на Підприємстві рахується дебіторська заборгованість у сумі 5,1 тис.гривень.

Таким чином, невжиття заходів щодо своєчасного стягнення дебіторської заборгованості та, як наслідок, впливу термінів позовної давності, тобто допущення втрати боржника в зобов'язанні, призвело до **прямих збитків ОКЕПОП на суму 34,7 тис.гривень.**

Треба зазначити, що протягом досліджуваного періоду, а саме у 2015 році, було списано з балансу ОКЕПОП дебіторську заборгованість у сумі 0,41 тис.грн у зв'язку з ліквідацією ПО «Укрпротез».

У дослідженому періоді поряд зі збільшенням дебіторської заборгованості відбувалось зростання *кредиторської заборгованості*. При цьому, кредиторська заборгованість перевищувала дебіторську станом на 01.01.2015 року - у 3,8 рази; станом на 01.10.2016 року - у 1,5 рази.

Так, станом на 01.01.2015 року за даними форми № 1 «Баланс» [55] загальна сума кредиторської заборгованості Підприємства складала 2819,0 тис. гривень.

Протягом дослідженого періоду кредиторська заборгованість збільшилась в 1,5 разів та станом на 01.10.2016 року складає 4121 тис.гривень.

Згідно даних бухгалтерського обліку станом на 01.10.2016 року з загальної суми кредиторської заборгованості кредиторська заборгованість за товари, роботи (послуги) складає 3380,0 тис. грн., з оплати праці – 427,0 тис.грн., зі страхування – 103,0 тис.грн., з бюджетом – 91,0 тис. грн., за розрахунками з учасниками – 51,0 тис.грн., за виданими авансами – 11,0 тис. грн. та інша поточна дебіторська заборгованість – 58,0 тис. гривень.

Найбільшими кредиторами Підприємства станом на 01.11.2016 року були:

1. Нертус ПОГ (РОП) – 1012,3 тис.грн.;
2. Брік А.Є., ТОВ Київ – 238,1 тис.грн.;
3. Ортосвіт ПОГ (РОП) – 141,5 тис.грн.;
4. Харківське КЕПОП – 136,3 тис.грн.;
5. Житомирське ДЕПОП – 134,1 тис.грн.;
6. ПП Лінкевич І.В. – 108,7 тис.грн.;
7. ПП АРГАН – 93,4 тис.гривень.

Повний перелік кредиторів ОКЕПОП у Додатку до аудиторського звіту № 6.

З метою перевірки правильності взаєморозрахунків в ході аудиту проведено зустрічні звірки в наступних підприємствах:

- Нертус ПОГ (РОП) (довідка від 02.02.2017 року № 17-12/27-з);
- Ортосвіт ПОГ (РОП) (довідка від 02.02.2017 року № 17-12/26-з);

Розбіжностей з даними бухгалтерського обліку ОКЕПОП не встановлено.

Також, з метою перевірки достовірності розрахунків в ході аудиту було направлено запити до наступних підприємств та установ: ПАТ «Енергопостачальна компанія Одесаобленерго», Філії «Інфокводоканал» та КП «Теплопостачання міста Одеси».

По вищезазначеним об'єктам розбіжностей з даними бухгалтерського обліку Підприємства не встановлено.

Висновок: не проведення інвентаризації заборгованості, вплив терміну позивної давності дебіторської заборгованості та допущенні втрати боржника в зобов'язанні призвело до завищення витрат Підприємства та **втрати обігових коштів на суму 34,7 тис.гривень.**

2.3 Неналежна організація системи внутрішнього контролю збільшує ризики допущення порушень і недоліків в діяльності Підприємства.

В ході проведення аудиторського дослідження було встановлено, що недостатня організація внутрішнього контролю не дозволяє своєчасно та в повній мірі виявляти всі недоліки в діяльності ОКЕПОП.

Так, в недотримання вимог п.6.7 Статуту Підприємства [51] організаційна структура ОКЕПОП та штатні розписи Підприємства на 2015 рік не погоджені з Уповноваженим органом управління.

Умови і розміри оплати праці керівника ОКЕПОП здійснювались на підставі укладеного з Міністерством соціальної політики України контракту від 27.11.2012 року (термін дії з 10.12.2012 року по 10.12.2015 року). У зв'язку з закінченням дії контракту з 11.12.2015 року по 19.12.2016 року виконуючий обов'язки директора Підприємства - головний інженер. З 20.12.2016 року виконуючий обов'язки директора ОКЕПОП – заступник директора з медичної роботи.

Треба зазначити, що облікова чисельність працівників ОКЕПОП у дослідженому періоді зменшилась на 10,8 відсотків. Так, станом на 01.02.2015 року чисельність працівників складала 130 чоловік, станом на 01.01.2016 року – 122 чоловіка, станом на 01.11.2016 року – 116 чоловік. В дослідженому періоді Підприємство працювало неповну робочу неділю. Так, згідно наказів Підприємства графік роботи встановлювався на 4-х денний або 3-х денний робочий тиждень.

У дослідженому періоді ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності здійснювалось із застосуванням комп'ютерної програми – автоматизована система бухгалтерського обліку «1С:Підприємство + Послуги + Бухгалтерія, 7 версія».

Недотримуючись вимог Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників [43] у деяких Посадових інструкціях відсутній розділ «Взаємовідносини (зв'язки) за посадою».

Також, недотримуючись вимог Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників [43] та посадових інструкцій, затверджених директором ОКЕПОП посаду начальника взуттєвого цеху та завідуючого складом займають працівники Підприємства без вищої освіти.

В порушення Закону України «Про професійний розвиток працівників» [17] у колективному договорі не визначене питання проведення атестації працівників адміністративно – управлінського апарату на відповідність

займаним посадам, що унеможливило проведення аналізу відповідності кваліфікації працівників сучасним вимогам галузі.

Дослідженням карток обліку працівників (форма П-2) встановлено не повне відображення інформації, а саме: не заповнено поле заохочень та дисциплінарних стягнень.

Треба зазначити, що з 30.10.2014 року у Підприємства закінчено строк дії ліцензії на медичну практику, з 25.04.2016 року сплив термін дії акредитаційного сертифікату. Однак, нову ліцензію не отримано у зв'язку з невідповідністю назви медичного закладу до ліцензійних вимог.

Так, відповідно п.2.4. Статуту ОКЕПОП [51] до складу Підприємства входить – медичний відділ з відділенням амбулаторного протезування та стаціонаром первинного та складного протезування (медичний відділ), як один із підрозділів підприємства. Однак, відповідно до п.32 Порядку забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації інвалідів, дітей – інвалідів та інших окремих категорій громадян населення [27], затверджено типові положення про стаціонарне (реабілітаційне) відділення первинного і складного протезування та ортезування. При цьому, ліцензійними умовами запроваджено певні вимоги до назви юридичної особи, що створює заклад, так – використання юридичними особами в своєму найменуванні та найменуванні структурних підрозділів видів закладів охорони здоров'я та їх словосполучень, які не відповідають Переліку закладів охорони здоров'я не допускаються.

Згідно пояснення наданого, заступником директора з медичної роботи Лосевої В.Є., на засіданнях медико - технічної Ради та Ради директорів, було доведено проблематику питання невідповідності та неузгодженості назви підрозділу підприємства згідно Статуту [51] та Порядку №321 [27]. У зв'язку з вищезазначеним отримання ліцензії за таких обставин неможливо.

Пояснення заступника директора з медичної частини Лосевої В.Є у Додатку до аудиторського звіту № 7.

Стаціонарне відділення за організаційною структурою Підприємства є самостійним структурним підрозділом ОКЕПОП, який підпорядкований заступнику директора підприємства з медичної роботи. Однак, згідно «положення про медичний відділ» (дата введення 01.03.2012 року) та «положення про стаціонарне відділення первинного і складного протезування (медичний центр) ОКЕПОП» (дата введення 01.01.2016 року) стаціонарне відділення є структурним підрозділом медичного відділу (п. 1.2 та п. 3 розділу I відповідно), що не відповідає організаційним структурам Підприємства.

Положенням про стаціонарне відділення первинного і складного протезування (медичний центр) ОКЕПОП (дата введення 01.01.2016 року), яке розроблено відповідно до Типового положення про стаціонарне (реабілітаційне) відділення первинного і складного протезування та ортезування, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики

України від 29.09.2015 року № 974 [47], передбачено, що рішення про проведення складного протезування або ортезування, оцінку ефективності реабілітації осіб з вадами опорно-рухового апарату, забезпечених протезно-ортопедичними виробами, після реалізації реабілітаційних заходів, визначених індивідуальним планом реабілітації, а також рішення про продовження строку перебування пацієнтів в стаціонарному відділенні понад строк, необхідний для виготовлення протезно-ортопедичного виробу, визначається комісією підприємства з первинного та складного протезування та ортезування, склад якої затверджується наказом директора підприємства (п. 3 розділу III, п. 3 розділу IV).

Слід зазначити, що «положенням про медичний відділ» (дата введення 01.03.2012 року) діяльність будь-яких комісій не передбачалась.

На вимогу заступнику директора по медичній роботі Лосевій В.Є. щодо надання наказу про створення комісії з первинного та складного протезування та ортезування, яка діяла на підприємстві в період 2015-2016 роки, та протоколи засідання зазначеної комісії в тому ж періоді, були отримані документи та пояснення, за яким у періоді 2015-2016 роки на Підприємстві за наказом від 30.12.2008 року № 395 «щодо створення комісії підприємства» створена комісія «з метою вирішення складних та не типових питань з забезпечення громадян технічними засобами реабілітації» [49].

Слід зазначити, що вищезазначена комісія була створена у відповідності до Постанови Кабінету Міністрів України від 25.11.2006 року № 1652 [24], яка з 26.04.2012 року втратила чинність на підставі Постанови КМУ від 05.04.2012 № 321 [27]. Крім того, наведеним наказом затверджений склад комісії (4 особи), однак перелік питань, які відносяться до компетенції комісії, не визначений.

Пояснення заступнику директора по медичній роботі Лосевій В.Є. та копія наказу у Додатку до аудиторського звіту № 8.

В ході проведення аудиту також встановлено, що згідно «положення про медичний відділ» (дата введення 01.03.2012 року) та «положення про стаціонарне відділення первинного і складного протезування (медичний центр) ОКЕПОП» (дата введення 01.01.2016 року) пацієнти стаціонару забезпечуються харчуванням (п. 5.1.5. та п. 2 розділу IV відповідно), крім того, за положенням від 01.01.2016 (п. 4 розділу V) працівники блоку харчування входять до складу стаціонарного відділення. Однак штатними розписами працівників стаціонару при ОКЕПОП на 2015, 2016 роки посади кухарів та кухонних робітників не передбачені, в той час як в штаті адміністративно-господарського відділу Підприємства працює кухар (1 штатна одиниця), який після виключення з 01.10.2015 року із штатного розпису Підприємства структурного підрозділу їдальня, забезпечує харчування виключно пацієнтів стаціонарного відділення.

Таким чином, Підприємство в період з 01.10.2015 по 31.10.2016 року за рахунок власних коштів витратило на заробітну плату кухарю, який обслуговує виключно пацієнтів стаціонару, з відповідними нарахуваннями

кошти в сумі 36,68 тис. грн. (з 01.10.2015 по 31.12.2015 – 8,93 тис. грн., з 01.01.2016 по 31.10.2016 – 25,75 тис. грн.), в той час як видатки на обслуговування інвалідів у стаціонарах первинного та складного протезування казенних та державних протезно-ортопедичних підприємствах передбачені державним бюджетом за програмою 2507030 «Заходи із соціальної, трудової та професійної реабілітації інвалідів».

За усних пояснень начальника відділу кадрів ОКЕПОП Федотової О.П., Підприємство звернулось до Фонду соціального захисту інвалідів (лист від 08.12.2015 року № 04/618) щодо додаткового введення посади кухаря в стаціонарному відділенні та отримало відповідь (лист від 09.03.2016 року № 1/5-104/06-02), за якою збільшення чисельності працівників стаціонару, з урахуванням вимог постанови Кабінету Міністрів України від 01.03.2014 року № 65 [29], повинно розглядатися в межах наявної штатної чисельності стаціонару.

Введення посади кухаря в межах затвердженої штатної чисельності стаціонару (17 шт. од.) було цілком можливо у зв'язку з наявністю в зазначеному підрозділі вакантних посад. Так, станом на 31.12.2015 року фактична штатна чисельність стаціонару – 14,25 шт. од., станом на 30.09.2016 року – 13,5 шт. одиниць. Крім того, бюджетні кошти, які надійшли до ОКЕПОП в 2015 році на виконання програми 2507030 «Заходи із соціальної, трудової та професійної реабілітації інвалідів» за напрямом використання «обслуговування інвалідів у стаціонарах первинного та складного протезування казенних та державних протезно-ортопедичних підприємствах» не були використані в повному обсязі, так як станом на 01.01.2016 року залишились не використані кошти на суму 40,15 тис. грн., в тому числі на заробітну плату з нарахуваннями на загальну суму 38,95 тис. грн. (внаслідок наявності вакантних посад), що свідчить про окремі недоліки в роботі Підприємства при використанні бюджетних коштів.

Розрахунково-платіжна відомість кухаря за період 01.02.2015 року по 31.10.2016 року та копії листів у Додатку до аудиторського звіту № 9.

В ході проведення інвентаризації [50], встановлено, що фізіотерапевтична апаратура на загальну суму 362,64 тис. грн., яка знаходиться в стаціонарному відділенні, на протязі періоду з 01.02.2015 року по 31.10.2016 року не використовується за призначенням у зв'язку з відсутністю в штаті стаціонару медичної сестри з фізіотерапії.

Перевіркою дотримання законодавства при встановленні посадових окладів працівникам стаціонарного відділення встановлено, що в порушення вимог пп. 3, 4 п. 2.2.21 Умов оплати праці працівників закладів охорони здоров'я та установ соціального захисту населення, затверджених наказом Міністерства праці та соціальної політики України та Міністерства охорони здоров'я України від 05.10.2005 року № 308/519 [40], бухгалтеру без категорії при відсутності диплома спеціаліста (6 тарифний розряд за наказом) за затвердженими штатними розписами та тарифікаційними списками протягом періоду грудень 2015 року – лютий 2016 року нараховувалась та

виплачувалась заробітна плата за 7 тарифним розрядом, що відповідає бухгалтеру з дипломом спеціаліста без категорії, внаслідок чого зайво нарахована та виплачена заробітна плата в загальній сумі 0,36 тис. грн. (грудень 2015 року – 0,2 тис. грн., січень – лютий 2016 року – 0,16 тис. грн.) та перераховано ЄСВ на загальну суму 0,11 тис. грн. (грудень 2015 року – 0,08 тис. грн., січень – лютий 2016 року – 0,03 тис. грн.), **чим завдано матеріальної шкоди (збитків) Підприємству у загальній сумі 0,47 тис. гривень.**

Розрахунок зайво нарахована та виплаченої заробітної плати та пояснення начальника відділу кадрів у Додатку до аудиторського звіту № 10.

Також встановлено, що в порушення вимог Положення про преміювання працівників стаціонарного відділення первинного та складного протезування за основні підсумки діяльності (додаток № 11 до Колективного договору ОКЕПОП на 2011-2015 роки) [52], в березні 2015 року працівникам стаціонарного відділення за наказом по Підприємству від 13.03.2015 року № 68 при невиконанні плану ліжко-днів була зайво нарахована та виплачена премія за лютий 2015 в загальній сумі 10,17 тис. грн. та перераховано ЄСВ на загальну суму 3,82 тис. грн., **чим завдано матеріальної шкоди (збитків) Підприємству у загальній сумі 13,99 тис. гривень.**

Розрахунок завданої матеріальної шкоди (збитків) Підприємству у Додатку до аудиторського звіту № 11.

Дослідженням дотримання законодавства щодо відшкодування орендарями витрат ОКЕПОП на утримання орендованого майна та надання комунальних послуг, встановлено, що Підприємством на виконання п. 5.11 договорів оренди нерухомого майна, що належить до державної власності, були укладені договори з орендарями на відшкодування комунальних послуг без врахування витрат ОКЕПОП на утримання будинку та прибудинкової території. Внаслідок зазначеного, в порушення ст. 1 Закону України «Про відповідальність суб'єктів підприємницької діяльності за несвоєчасне внесення плати за спожиті комунальні послуги та утримання прибудинкової території» від 01.07.1999 року № 686-XIV [12], ст. 20, 25 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» від 24.06.2004 року № 1875-IV [14], **Підприємством за рахунок власних коштів проведено покриття витрат 3-х орендарів на утримання будинку та прибудинкової території на загальну суму 1,94 тис. грн.** (за період з 01.02.2015 року по 31.12.2015 року – 1,29 тис. грн., за період з 01.01.2016 року по 31.10.2016 року – 0,65 тис. гривень).

Розрахунок покриття витрат 3-х орендарів на утримання будинку та прибудинкової території у Додатку до аудиторського звіту № 12.

При дослідженні виконання умов Договору № 41 про забезпечення протезно – ортопедичними виробами (крім ортопедичного взуття), у тому числі спеціальними засобами для самообслуговування та догляду за індивідуальними заявками від 03.03.2016 року, укладеному Фондом

соціального захисту інвалідів (далі – Фонд) та ОКЕПОП, за період з 03.03.2016 року по 31.10.2016 року встановлено наступне:

- за окремими видами фактична собівартість ТЗР перевищує граничні ціни, визначені наказом Міністерства соціальної політики України від 29.01.2016 року № 59 «Про організацію у 2016 році забезпечення окремих категорій населення технічними та іншими засобами реабілітації», зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 18.02.2016 року за №257/28387 [48], внаслідок чого Підприємством видано 8 протезів стегна, за відпускними цінами, що нижчі за фактичну собівартість, на 5,3 тис. грн.;

- згідно акту приймання-передачі робіт (надання послуг) № 40 від 05.05.2016 року, витягу з реєстру № 543/16АТО та калькуляції від 05.04.2016 року, громадянин, постраждалий внаслідок АТО, був забезпечений протезом з нормативом рентабельності ТЗР 9% (більш ніж 5% фактичної собівартості), що є порушенням абз. 2 п. 3.1. Договору № 41 та призвело до зайвого отримання коштів Фонду на суму 1,27 тис. грн.;

- за замовленням на виготовлення протезно-ортопедичних виробів № П-00000132 від 03.03.2016 року та відповідною калькуляцією, інваліду був виданий «протез стегна мод.» вартістю 25399,68 грн., в той час як згідно витягу з реєстру до акту приймання-передачі робіт (надання послуг) № 42 від 05.05.2016 року, який є підставою для перерахування Фондом коштів, ціна ТЗР по замовленню П-132 становить 21220,74 грн.; зазначене призвело до недоотримання Підприємством коштів Фонду за виготовлений та переданий інваліду ТЗР на суму 4,18 тис. грн.;

- за замовленням на виготовлення протезно-ортопедичних виробів № П-00000072 від 16.02.2016 року та відповідною калькуляцією, інваліду був виданий «протез гомілки» вартістю 12372,52 грн., в той час як згідно витягу з реєстру до акту приймання-передачі робіт (надання послуг) № 32 від 28.04.2016 року, який є підставою для перерахування Фондом коштів, ціна ТЗР по замовленню П-72 становить 12787,87 грн.; зазначене призвело до зайвого отримання Підприємством коштів Фонду за виготовлений та переданий інваліду ТЗР на суму 0,42 тис. гривень.

Згідно пояснення, наданого економістом планово-виробничого відділу Кириєнко О.І., порушення щодо невідповідності сум в калькуляціях та витягах з реєстру, не дотримання проценту рентабельності обумовлені помилками в роботі програмного забезпечення та великим обсягом робіт.

Пояснення економіста планово-виробничого відділу Кириєнко О.І., калькуляції, акти виконаних робіт та витяги з реєстру у Додатку до аудиторського звіту № 13.

В ході перевірки витрат на відрядження та з метою документального підтвердження достовірності витрат на проживання працівників Підприємства, які перебували у відрядженнях в період з 01.02.2015 року по

31.10.2016 року, в ході аудиту було надіслано 17 запитів до готелів, в яких проживали відряджені працівники.

На адресу Південного офісу Держаудитслужби надійшли відповіді, п'ять з яких підтвердили фактичне проживання працівників. Однак, в одному випадку витрати на оплату проживання у відрядженні не підтвердились.

Так, відповідно отриманої відповіді від ПАТ «Готель «Мир» (лист від 21.12.2016 року № 150) не підтверджено проживання у відрядженні працівника Цветкова М.А.

Таким чином, в порушення ст. 121 КЗпП України [2] в ході звірки було встановлено, що працівником Цветковим М.А. в вересні 2015 року безпідставно включено до авансового звіту витрати по оплаті за проживання, а Підприємство відшкодувало кошти відповідно наданих первинних документів у загальній сумі 1,73 тис. гривень.

Крім того, в ході проведення аудиту дотримання законодавства в частині відшкодування витрат на відрядження встановлено, що в порушення вимог п. 12 Інструкції про службові відрядження в межах України та за кордон, затвердженою наказом Міністерства фінансів України від 13.03.1998 року № 59 (зі змінами) [39] проведено відшкодування вартості на проживання в загальній сумі 7,50 тис. грн. без належного документального підтвердження працівниками, що призвело до зайвої виплати у загальній сумі 7,50 тис. грн. (за період з 01.02.2015 по 31.12.2015 – 3,90 тис. грн., з 01.01.2016 по 31.10.2016 – 3,60 тис. грн.) чим завдано матеріальну шкоду (збитки) Підприємству на відповідну суму.

Листи запити та листи відповіді у додатку до аудиторського, реєстр безпідставно включених працівниками до авансових звітів витрат по оплаті за проживання у Додатку до аудиторського звіту № 14.

В бухгалтерському обліку не розділялись суми, що надійшли від резидентів як погашення існуючої заборгованості, та суми авансів, що надходять. Для обліку останніх не використовувався субрахунок 681 «Розрахунки за авансами одержаними від резидентів».

В порушення Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом Мінфіну України від 30.11.1999 року № 291 [38] облік давальницької сировини на Підприємстві ведеться на позабалансовому субрахунку 022 «Матеріали, прийняті для переробки» лише у кількісному виразі. Тоді як, згідно згаданої вище Інструкції облік давальницької сировини необхідно здійснювати за цінами, що передбачені в договорах, приймально-передавальних актах тощо.

Крім того, за результатами інвентаризації проведеної згідно Наказу від 16.11.2016 року № 348 [50] встановлено, що на складі готової продукції зберігається 20 найменування ортопедичних виробів, які були виготовлені Підприємством в минулі роки і протягом тривалого часу знаходились без руху, тобто є **неліквідними**. Наприклад, подушки Фрейко (4ВР.06.01)

виготовлені у 2009 році та у 2010 році, пристосування тягові (ПІО-05) та пристосування тягові (4ВР.06) придбанні у 2011-2012 роках на загальну суму 1,6 тис. гривень.

Таким чином, внутрішній контроль ОКЕПОП заслуговує умовно позитивної оцінки, система внутрішнього контролю є недостатньою для попередження усіх порушень і недоліків у діяльності Підприємства.

2.3. Висновки

Відповідно даних фінансової звітності протягом дослідженого періоду фінансовим показником діяльності був чистий прибуток. Сума отриманого чистого прибутку у 2015 році складає 959,0 тис. грн., за 9 місяців 2016 року 342,0 тис. гривень. Треба зазначити, що сума чистого прибутку за 9 місяців 2016 року у порівнянні з 9 місяцями 2015 року зменшилась у 2,4 рази.

Виконання фінансового плану по доходам складає: за 2015 рік – 145,4%, за 9 місяців 2016 року – 136,9 відсотків.

Аналіз фінансових коефіцієнтів за досліджуваний період засвідчив, що загальна оцінка ефективності управління ОКЕПОП та використання його активів є низькою.

Оцінка ступеня ефективності управління за фінансовими коефіцієнтами (Офк) дорівнює (0), а оцінка виконання фінансового плану за окремими показниками (Овп) дорівнює (-2), що говорить про низький рівень ефективності управління Підприємством.

Треба зазначити, що облікова чисельність працівників ОКЕПОП у дослідженому періоді зменшилась на 10,8 відсотків. Так, станом на 01.02.2015 року чисельність працівників складала 130 чоловік, станом на 01.01.2016 року – 122 чоловіка, станом на 01.11.2016 року – 116 чоловік. В дослідженому періоді Підприємство працювало неповну робочу неділю. Так, згідно наказів Підприємства графік роботи встановлювався на 4-х денний або 3-х денний робочий тиждень.

Система внутрішнього контролю як на зовнішньому рівні галузі так і на внутрішньому рівні безпосередньо підприємства не є досить дієвою.

За результатами аудиту встановлено ряд чинників, як зовнішнього, так і внутрішнього характеру, що мали негативний вплив на повноту отримання Підприємством доходів, обґрунтованості понесених витрат, достовірності їх формування і відображення в бухгалтерському обліку.

2.3.1. Вплив зовнішніх факторів:

Серед зовнішніх факторів, які негативно вплинули на фінансовий результат є внесення змін до нормативно-правових актів, відповідно яких інвалідами, які забезпечуються ортопедичним взуттям втрачено право на безкоштовне забезпечення другою парою ортопедичного взуття на рік, а ОКЕПОП за досліджений період недоотримано доходів у розмірі 7362,9 тис. гривень.

Крім того, внесення змін до пункту 35 Порядку забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації інвалідів, дітей-інвалідів та інших окремих категорій населення, дітей віком до 18 років було позбавлено на забезпечення ортопедичним взуттям на безкоштовній основі, а ОКЕПОП за досліджений період недоотримано доходів у розмірі 5776,2 тис. гривень.

Також, зміни нормативу рентабельності відповідно до наказу Мінсоцполітики від 15.01.2015 року №20 призвели до недоотримання Підприємством доходу на загальну суму 763,0 тис.гривень.

Отже, внесення змін до нормативно-правових актів, якими безпосередньо регулюється діяльність об'єкта аудиту призвели до втрати доходів підприємства на загальну суму **13902,1 тис. гривень.**

Також встановлено, що Підприємство повністю залежить від державного фінансування. Несвоєчасне укладання державних контрактів, обмеження граничних цін, не забезпечення фінансовими ресурсами в достатньому обсязі негативно впливає на фінансовий результат діяльності підприємства. За підсумками роботи за перший квартал 2016 року Підприємство отримало збитки на суму **651,0 тис. гривень.**

2.3.2. Вплив внутрішніх факторів:

Серед **внутрішніх факторів** є недотримання вимог обліку дебіторської заборгованості, зношені та непридатні для використання основні засоби, накопичення залишків запасів, та неналежний стан внутрішньогосподарського контролю.

Резерв збільшення доходів від надання в оренду вільних приміщень за досліджений період розрахунково складає **293,3 тис. грн.,** в т.ч. Підприємства на суму 88,0 тис.грн., державного бюджету – 205,3 тис. гривень.

Резерв підвищення фінансових результатів від списання обладнання, яке знаходиться в непридатному до експлуатації стані та наступної реалізації металобрухту розрахунково складає **55,1 тис. гривень.**

Резерв збільшення доходів від списання транспортних засобів, які знаходяться у непридатному стані та не використовуються у діяльності та наступної реалізації металобрухту складає **25,5 тис. гривень.**

Невжиття заходів щодо своєчасного стягнення дебіторської заборгованості та, як наслідок, впливу термінів позовної давності, тобто допущення втрати боржника в зобов'язанні, призвело до прямих збитків ОКЕПОП на суму **34,7 тис.гривень.**

Недоліки при плануванні видатків стаціонару, які повинні проводитись за рахунок державного бюджету, призвели до залучення підприємством на ці цілі власних коштів на суму 36,68 тис. гривень.

Проведені зайві витрати бюджетних коштів на оплату праці з відповідними нарахуваннями працівникам стаціонарного відділення на суму 14,46 тис. гривень.

Підприємством за рахунок власних коштів проведено покриття витрат орендарів на утримання будинку та прибудинкової території на загальну суму 1,94 тис. гривень.

Проведено відшкодування витрат на відрядження працівникам підприємства без належного документального підтвердження на загальну суму 9,33 тис. гривень.

За результатами інвентаризації встановлено, що на складі готової продукції зберігається 20 найменування ортопедичних виробів, які були виготовлені Підприємством в минулі роки і протягом тривалого часу знаходились без руху, тобто є неліквідними, на загальну суму 1,6 тис. гривень.

Ніяких інших документів, які б змінювали зміст викладеного у аудиторському звіті, до аудиту не надано.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Рекомендації на рівні Міністерства соціальної політики:

1. Для забезпечення стабільної роботи Підприємства та недопущення зайвих витрат укладати державні контракти в перший місяць календарного року.
2. Розглянути пропозицію щодо внесення до переліку категорій громадян, які мають право на забезпечення протезними виробами та ортопедичним взуттям інвалідів та дітей віком до 18 років (п.35 Порядку забезпечення окремих категорій населення технічними та іншими засобами реабілітації і формування відповідного державного замовлення, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів від 05.04.2012 року № 321 (в редакції постанови КМУ від 12.11.2008 року №1015).

Рекомендації на рівні Підприємства:

1. Звернутися до органу управління з пропозицією про списання транспортних засобів, зазначених у аудиторському звіті.
2. Звернутися до Міністерства соціальної політики України щодо подальшої здачі в оренду вільних приміщень.
3. Реалізувати брухт чорних металів, який обліковується на рахунку 209 «Інші матеріали».
4. Провести списання дебіторської заборгованості термін позовної давності якої минув та яка є безнадійною.
5. Організувати належним чином внутрішній фінансовий контроль, а саме: внести зміни до штатного розпису стаціонарного відділення первинного і складного протезування, з метою включення до складу стаціонару працівників блоку харчування, дотримуватись при призначені на

посаду Кваліфікаційних вимог, внести зміни до положень про відділи з урахуванням зауважень, викладених в аудиторському звіті.

6. Створити комісію Підприємства з первинного та складного протезування та ортезування, затвердити її склад, положення про її діяльність.

7. Провести списання неліквідних запасів.

8. Відшкодувати зайві витрати понесені на оплату проживання у відрядженні та виплату заробітної плати з нарахуваннями.

IV. ДОДАТКИ

1. Аналіз фінансово-господарської діяльності ОКЕПОП.
2. Реєстри недоотримання Підприємством додаткового прибутку
3. Реєстр договорів оренди.
- 4 Пояснення юрисконсульта ОКЕПОП Бойченко Л.Д.
5. Розрахунок резерву доходів від здачі в оренду вільних приміщень.
6. Повний перелік дебіторів ОКЕПОП
7. Пояснення заступника директора з медичної частини Лосєвої В.Є.
8. Пояснення заступнику директора по медичній роботі Лосєвій В.Є. та копія наказу.
9. Розрахунково-платіжна відомість кухаря за період 01.02.2015 року по 31.10.2016 року та копії листів
10. Розрахунок зайво нарахована та виплаченої заробітної плати та пояснення начальника відділу кадрів
11. Розрахунок завданої матеріальної шкоди (збитків) Підприємству
12. Розрахунок покриття витрат 3-х орендарів на утримання будинку та прибудинкової території
13. Пояснення економіста планово-виробничого відділу Кириєнко О.І., калькуляції, акти виконаних робіт та витяги з реєстру.
14. Листи запити та листи відповіді у додатку до аудиторського, реєстр безпідставно включених працівниками до авансових звітів витрат по оплаті за проживання
15. Джерела інформації.
16. Протокол розгляду аудиторського звіту.

Аудиторський звіт складений на 34 аркушах в 4 примірниках.

Керівник аудиту
начальник відділу контролю
у соціальної галузі та культури
Південного офісу Держаудитслужби

Т.П. Чебан

Один примірник аудиторського звіту
отриманий 03.02.2017 року
в.о. директора ОКЕПОП

В.Є. Лосєва

ПРОТОКОЛ
розгляду аудиторського звіту

Одеське казенне експериментальне протезно-ортопедичне підприємство

(найменування об'єкта аудиту)

начальник відділу контролю у соціальній галузі та культури

Південного офісу Держаудитслужби Чебан Т.П.

(прізвище, ім'я, по батькові державного аудитора)

та

в.о. директора Одеського казенного експериментального протезно-

ортопедичного підприємства Лосева В.Є.

(прізвище, ім'я, по батькові керівника об'єкта аудиту)

розглянули та обговорили аудиторський звіт щодо діяльності Одеського
казенного експериментального протезно-ортопедичного підприємства

за період з 01.02.2015 по 31.10.2016

(найменування об'єкта аудиту)

Зауваження до аудиторського звіту, які не враховані державним аудитором:

не має

Начальник відділу

В.о. директора ОКЕПОП

(державний аудитор)

Т.П. Чебан

(підпис)

(ініціали, прізвище)

(керівник об'єкта аудиту)

В.Є. Лосева

(підпис)

(ініціали, прізвище)

«19» лютого 2017 року

«19» лютого 2017 року